

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/4824

Karar No. 2025/5678

Tarihi: 02.07.2025

- ÜCRET
- ÜCRETİN ASGARİ ÜCRET + CİRODAN HAK EDİŞ ŞEKLİNDE BELİRLENMESİ
- İŞÇİNİN HAK EDİŞ TUTARI SAPTANDIKTAN SONRA ÜCRETİN BELİRLENMESİNİN GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Davacı tanıklarından A.V.Ö.; davacının şube müdürü, kendisinin müşteri hizmetleri yönetmeni olduğunu, aylık ücretinin davacının hesabından kendi hesabına geçtiğini, işçilerin ücretinin tamamının banka kanalıyla ödendiğini beyan etmiştir. Bu beyan ve dosya kapsamı dikkate alındığında, davacının görev yaptığı acente bünyesinde çalışan diğer işçilerin aylık ücret ve ücret benzeri alacaklarının da söz konusu hak ediş ücreti içerisinde bulunup bulunmadığı konusunda araştırma yapılmadan, davacıya yapılan hak ediş ödemelerinin tamamının davacının aylık ücreti olarak kabul edilmesi isabetli değildir. Diğer taraftan 2020 ve 2021 yılları hesabında bilinmeyen dönem ücreti tespit edilirken, oranlama yapılmak suretiyle hesaplama yapılmış olup bu hesaplama şekli de doğru değildir

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi.

Davalı vekili tarafından temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması istenilmiş ise de 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369/2 hükmü gereğince duruşma isteğinin miktardan reddi ile incelemenin dosya

üzerinden yapılmasına karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 01.02.2015-31.08.2021 tarihleri arasında davalı Şirkette işçi olarak çalıştığını, 31.08.2021 tarihinde davalı Şirket tarafından haksız gerekçelerle işten çıkarıldığını, 17.06.2015 tarihinde baskı altında acente sözleşmesi imzalatılarak aynı gün Bağkur kaydı yapıldığını, davalının bu şekilde işçilerine acentelik ünvanı vererek iş yükü ve sorumluluklarından kurtulduğunu, davacının ücretinin son aylarda 60.000,00-70.000,00TL olduğunu, haftada en az 4 saat fazla çalışma yaptıklarını, resmî tatillerin ve dinî bayramların arefe günlerinde tam gün çalıştığını, iki gün tatil kullandıktan sonra diğer günlerinde çalışmaya devam ettiğini, sadece 15 Temmuz ve 29 Ekim bayramlarında çalışmadığını, yıllık ücretli izin kullandırılmadığını, çoğu zaman pazar günleri de çalıştıklarını iddia ederek kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve kötüniyet tazminatı ile fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti, ulusal bayram ve genel tatil ücreti, yıllık ücretli izin ile asgari geçim indirimi alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; mahkemenin görevli ve yetkili olmadığını, davanın belirsiz alacak davası olarak açılmayacağını, zamanaşımı def'inde bulduklarını, davacı ile müvekkili Şirket arasında acentelik sözleşmesi imzalandığını, sözleşme gereğince davacının bağımsız tacir sıfatı taşıdığını, davacının müvekkili Şirket nezdindeki çalışmasının 19.03.2015-17.06.2015 tarihleri arasında olduğunu, daha sonrasında davacının acente olarak faaliyete devam ettiğini, davacının sözleşmeye aykırı hareket ettiğini bunun üzerine acentelik sözleşmesinin feshedildiğini, davacının müvekkili Şirket çalışanı olmadığı için diğer alacak taleplerinin de yersiz olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının 19.03.2015-31.08.2021 tarihleri arasında çalıştığı, tüm dosya kapsamı ve tanık beyanları göz önünde bulundurularak masraf formlarına hak ediş ücreti adı altında ödenen ücretin müdür aylık ücreti olup buna göre davacının sosyal yardımlarla beraber giydirilmiş brüt ücretinin 79.537,18 TL olarak kabulü gerektiği, davacının acente değil işçi olduğu, bu nedenle davalının işveren olarak işçilik alacaklarından sorumluluğu bulunduğu, davacının işverence iş sözleşmesinin haksız şekilde feshedildiğine dayandığı, iş sözleşmesinin tazminat gerektirmeyecek şekilde sona erdiğinin ispat yükünün davalıda olduğunu ancak davalının bu konudaki ispat yükünü yerine getirmediği, davacının kıdemine göre 90 yıllık ücretli izin alacağı bulunduğu, tanık beyanları doğrultusunda fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağının hesaplandığı, hafta tatili ücreti alacağının ise reddedildiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davaya bakmak görev ve yetkisinin iş mahkemelerine ait olduğu, Yargıtay içtihatları dikkate alındığında acentelik sözleşmesi konusunda yapılan değerlendirmede bir isabetsizlik bulunmadığı, davanın yasal zamanaşımı süresinde açıldığı, belirsiz alacak davası türünde açılan alacak kalemleri bakımından ıslaha karşı zamanaşımı definin dikkate alınmamasında bir isabetsizlik olmadığı, dava tarihi itibarıyla zamanaşımı süresinin kesildiği, hesaplamaların dosyadaki delil durumuna uygun olduğu, aylık ücretin dosyadaki delil durumuna uygun olarak tespit edilmiş olduğu, davalı vekilinin istinaf itirazlarının yerinde olmadığı gerekçeleriyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esaslan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davacının acente olduğunu,
2. Bilirkişi raporunun denetime elverişli olmadığını,
3. İstinaf kararının gerekçe içermediğini,
4. Ücretin hatalı belirlendiğini, emsal ücret araştırmasının yapılmadığını,
5. Acente sözleşmesinin haklı nedenle feshedildiğini,
6. Davacının pozisyonu itibarıyla fazla çalışma ücreti talep etmesinin mümkün olmadığını,
7. Alacakların zamanaşımına uğradığını ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, taraflar arasında işçi işveren ilişkisi mi yoksa geçerli bir acentelik sözleşmesi mi bulunduğu, sonucuna göre dava konusu alacakların ispat ve hesaplanması ile davacının aylık ücret miktarına ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafın kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Taraflar arasında davacının aylık ücret miktarı konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

Davacı, ücretinin asgari ücret + gerçekleştirdiği aylık cirodan oluştuğunu iddia etmiş; davalı ise davacının acente olarak hizmet verdiğini belirterek ücretine ilişkin bir beyanda bulunmamıştır. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda, cari hesap ekstrelerinde yer alan 2015-2019 yılları için hak ediş ödemeleri, 2020 ve 2021 yılları için ise hak ediş açıklaması ile ödeme yapılmadığı gerekçesiyle önceki yılların ortalama oranı dikkate alınarak hak ediş tutarı tespit edilmiş ve tespit edilen hak

ediş tutarının tamamı davacının ücreti olarak kabul edilmiştir. Ne var ki yapılan araştırma, hüküm kurmaya elverişli değildir.

Davacı tanıklarından A.V.Ö.; davacının şube müdürü, kendisinin müşteri hizmetleri yönetmeni olduğunu, aylık ücretinin davacının hesabından kendi hesabına geçtiğini, işçilerin ücretinin tamamının banka kanalıyla ödendiğini beyan etmiştir. Bu beyan ve dosya kapsamı dikkate alındığında, davacının görev yaptığı acente bünyesinde çalışan diğer işçilerin aylık ücret ve ücret benzeri alacaklarının da söz konusu hak ediş ücreti içerisinde bulunup bulunmadığı konusunda araştırma yapılmadan, davacıya yapılan hak ediş ödemelerinin tamamının davacının aylık ücreti olarak kabul edilmesi isabetli değildir. Diğer taraftan 2020 ve 2021 yılları hesabında bilinmeyen dönem ücreti tespit edilirken, oranlama yapılmak suretiyle hesaplama yapılmış olup bu hesaplama şekli de doğru değildir.

Şu hâlde İlk Derece Mahkemesince, davalı işverence yapılan hak ediş ödemeleri ile dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler tekrar detaylı bir incelemeye tâbi tutularak, hak ediş ücretinin ne kadarının davacının ücreti olduğu, hak ediş ödemeleri içerisinde diğer işçilerin aylık ücret ve benzeri alacaklarının bulunup bulunmadığı değerlendirilerek varılacak sonuca göre davacının aylık ücret miktarının belirlenmesi ve buna göre dava konu alacak kalemlerinin hesaplanması gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

02.07.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.